

samme Willkaar underkastede, naar det er en Forening, der udøver den. Grundlovens Bud medfører ikke, at Foreninger skulle være frie for Afgift af den samme Virksomhed, som Private maade betale Afgift for. Altsaa, vort Forslag gaar ikke ud paa en Indskrænkning af Foreningsfriheden, men overlader Alt til den sunde og naturlige Udvikling: at beskaffe den samme Virksomhed, hvad enten den udøves af Foreninger eller Private, paa lige Maade, uden at der er Tale om noget Privilegium eller Begunstigelse til nogen af Siderne.

S. M. Petersen: Det ærede Medlem for Odense (Koch) kan endnu ikke finde det rigtigt, at der er Forskjel paa Gjæstgiveri i Kjøbstæderne og paa Landet, men det ærede Medlem veed dog ibetmindste ligesaagodt som jeg, at man i Kjøbstaden kan faae sin Snaps og sin halve Pot Brændevin omtrent ved hver anden Dør, medens man paa Landet kun kan faae Sligt ved hver anden Mill. Naar Forholdene ere saa exceptionelle i een Retning, hvorfor kan man da ikke ogsaa gjøre lidt Afgivelse i en anden Retning, og er det ærede Medlem enig med os i at ville udjevne den ene Forskjel, hvorfor vil han da ikke udjevne den hele Forskjel og give Kroerne Ret til at sælge Brændevin, fordi de leve under ganske andre Forhold end i Kjøbstæderne? — Det ærede Medlem der nu satte sig (Gindenburg), talte — jeg veed ikke, om han sigtede til mig — om Indskrænkninger i Foreningsfriheden; men derom har jeg ikke talt; jeg har kun talt om at beskaffe Foreningsfriheden. Vi have jo Lov til at indgaae Foreninger i ethvert lovligt Diemed, og jeg betragter det som et lovligt Diemed, at Folk kunne faae Noget at spise og drikke. Naar man derimod træder op som Handelsmand og kjøber Varer i større Partier til billige Priser, for at sælge dem ud i smaa Quantiteter til Givelseshed, da er det et Næringsbrug; det er en Grundforskjel, og de to Ting kan ikke paa nogen mulig Maade sammenlignes.

Jagd: Jeg hører ogsaa til de ulykkelige Medlemmer, som have været Gjenstand for Misforstaaelse. Det ærede Medlem for Veile

(Th. Nielsen) synes at have forstaaet mig, som om jeg troede, at Folk, der gif i Kirke og til Grundlovsfester eller ind i Forbrugsforeninger kunde forhindres fra at drikke Brændevin, men det har jeg aldrig hverten troet eller sagt. Det ærede Medlem vil vel heller ikke formene, at Folk, som gaae i Kirke, skulde have Præmie for at drikke Brændevin derved, at man for deres Vedkommende ophævede de almindelige Afgifter, som hvile paa Brændeviinsdrik; men naar dette ikke er hans Mening, kan han ikke anvende denne Analogi paa Forbrugsforeningerne, thi vi gaae kun ud paa, at de skulle svare de sædvanlige med Brændeviinsalg forbundne Afgifter. Der er altsaa slet ikke Tale om at gjøre Indgreb i Foreningsfriheden; thi vi maade huske paa, at det ikke er enhver Forening, hvis Formaal kan være ligesaa berettiget, der bør være Gjenstand for Understøttelse eller Sympathi, og naar en Forenings Formaal til en vis Grad gaaer ud paa at unddrage Staten dens retmæssige Indtægter, er der virkelig ikke nogen Anledning til at understøtte den, men dette vilde til en vis Grad kunne blive Tilfældet, naar en Forenings Virksomhed, saaledes som her, væsentligt gaaer ud paa at skaffe sine Medlemmer billige Priser paa visse Varer, ved at unddrage Staten de Indtægter, som under andre Forhold vilde tilflyde den. Naar det ærede Medlem for Veile udtalte en saa glimrende Anerkjendelse af Forbrugsforeningen i Thisted og dennes Stifter, kan det til en vis Grad glæde mig, at denne Mand's Fortjenester staae i et saa straalende Lys for det ærede Medlem, at han har kunnet see dem ned til den lille, fjønne By Veile; men vi Andre, som have været nærmere ved, have ikke kunnet see dem nær saa godt; om det er, fordi Lysen har skaaet os i Dinene, skal jeg lade være usagt. Søvrigt skal jeg bemærke, at der ved denne Leilighed, ligesom ved forskjellige andre Leiligheder, synes at være en unaturlig Skyhed tilstede, for at den lovgivende Forsamling eller dette Thing skal paatage sig et Slags Formynderskab for Befolkningen. Det er kommet frem ved flere Leiligheder, og navnlig naar der har været Tale om Brændeviinshandel, at vi ikke skulde give os af med at være Folkest